

KOKIOS YRA PANELINĖS DISKUSIJOS?

Pavasaris – kasmetinis karštymetis Jurbarko rajono savivaldybės įstaigoms, nes jos savo darbuotojams ir Savivaldybės tarybai teikia praėjusiais metais atliktos veiklos ataskaitas. O šiemet tų 2025-ųjų metų apžvalgų projektuose nemaža dalis dokumentų rengėjų ėmė ir parašė, kad vykdė *panelines* diskusijas. Kokios tai diskusijos? Ar jose diskutavo tik panelės, ar jose kalbėta apie gėles (panelėmis kai kas vadina snieguoles ir rasakiles arba rasakilas)... O pagal įstaigos veiklos specifiką ir išgirstą žodžio ištarimą („panėlė“) galima pagalvoti, kad diskutuota apie tai, kokias panelės panaudoti pastato išorėje ar viduje, koks sienų dalies apmušalas geresnis ar kokia kokybiškesnė valdymo pulto lenta.

Tad ką reiškia žodis „panelinė“? Geriausia pasitikrinti „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ arba pasižiūrėti, kokios žodžių „panelinis“, „panelinė“ reikšmės pateiktos interneto svetainėje www.e.kalba.lt. Šios svetainės skyriuje „Lietuvių kalbos žodynas“ žodis „panelinis, -ė“ pateiktas dviem reikšmėmis: „turėtas panele esant, mergautinis“ ir „esantis panelio pobūdžio“ (buto šildymo sistemos (kai vamzdžiai išvedžioti sienose) pavadinimas). Pažiūrėkime į tos pačios interneto svetainės „Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyną“. Taip, čia rasime užregistruotą naująją reikšmę. Tai visai neteiktinas skolinys – iš anglų kalbos pasiimtas žodis „panel“, kurio viena iš daugybės reikšmių – „specialistų grupė, viešai aptarianti aktualų klausimą; viešos diskusijos“.

Svarbu akcentuoti tai, kad kitoms to angliško žodžio reikšmėms pasakyti lietuviškai tautiečiai gana lengvai išsivertė be žodžio dėmens panel-: kvapų komisija (ang. *odour panel*), dujinio išlydžio švieslentė (ang. *gas discharge indicator panel*), plokščiasis ekranas (*flat panel*) ir kt. O va dėl angliško junginio *panel discussion* išvertimo į lietuvių kalbą nueita pačiu lengviausiu keliu. Prie žodžio pridėta lietuviška galūnė – ir štai buvo gautas nenorminis naujažodis „panelinis, -ė“. Vietoj to skolinio derėtų vartoti įvairius kitus žodžių junginius: (vieša) ekspertų (specialistų, pranešėjų) diskusija, vieša diskusija, podiumo diskusija (ypač tiktų tarp meno srities specialistų), diskusija su ekspertais, kelių pašnekovų diskusija ir kt. Tinkamas ir vienas žodis „diskusija“.

Daug kam patiko tas naujakalbystės darinys „panelinė diskusija“ ir pasklido tarp diskusijų ir pokalbių organizatorių bei tarptautinių projektų rengėjų. Deja, dėl nenoro susirasti lietuviškų atitikmenų arba dėl didelio troškimo pasakyti ką nors mandrai (jurbarkiškiai pasakytų – mañdriai) kalboje ir dokumentuose vis dažniau atsiranda nevartotinų svetimžodžių, kurie gali būti nesuprasti arba suprasti dviprasmiškai. Bet... jeigu kurioje nors diskusijoje bendraus tik panelės, tai kodėl gi ne – juk galėtume tą diskusiją pavadinti ir panėline, betgi jau geriau – panėlių diskusija...

Dokumentų ir viešųjų ryšių skyriaus vyr. specialistas Antanas Gvildys